

Metodické vysvětlivky zahraničního obchodu se zbožím

Český statistický úřad mění od roku 2020 doposud používanou terminologii a způsob prezentování údajů. **Pod pojmem zahraniční obchod České republiky jsou prezentovány již jen údaje, které jsou založeny na změně vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty** (dříve tzv. národní pojetí zahraničního obchodu). Přeshraniční pojetí zahraničního obchodu je prezentováno pod pojmem pohyb zboží přes hranice.

Bližší informace: <https://www.czso.cz/csu/czso/zmeny-ve-statistice-zahranicniho-obchodu>

Zahraniční obchod se zbožím vypovídá o vývozní a dovozní výkonnosti české ekonomiky, tedy i o obchodní bilanci zahraničního obchodu české ekonomiky. Sleduje skutečný obchod se zbožím realizovaný mezi českými a zahraničními subjekty, tj. změnu vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty. Díky tomu vypovídá o obchodní bilanci zahraničního obchodu české ekonomiky lépe než statistika pohybu zboží přes hranice.

V České republice jsou základním **zdrojem statistiky zahraničního obchodu se zbožím** údaje ze statistiky pohybu zboží přes hranice, tj. o vývozu a dovozu prováděném přímo rezidentskými subjekty (se sídlem v ČR), a dále údaje o nákupech a prodejkách z daňových přiznání k DPH nerezidentských subjektů (se sídlem v zahraničí), které obchodují s rezidentskými subjekty přímo na území ČR. Vzhledem k tomu, že údaje v daňových přiznáních k DPH neobsahují informace o komoditní struktuře nákupů a prodejů, je tato struktura odvozována z komoditní struktury pohybu zboží přes hranice nerezidentů a z údajů průmyslové statistiky (subjektů, které svou produkci prodávají nerezidentům už na území ČR).

Data o zahraničním obchodě se zbožím jsou **základním zdrojovým údajem pro sestavování HDP** podle výdajové metody a rovněž běžného účtu platební bilance. Kromě těchto dat jsou zahrnuty ve zmíněných makroekonomických statistikách i další položky, jako je např. individuální dovoz zboží, pašování apod. Rozdílné je i ocenění, kdy je dovoz ve statistice zahraničního obchodu se zbožím vyjádřen v cenách na hranici dovážející země (CIF), zatímco národní účty (sektorové účty a čtvrtletní odhad HDP) a platební bilance pracují s hodnotou dovozu na hranici vyvážející země (FOB). Vývoz je ve všech statistických doménách shodně v ocenění na hranici vyvážející země (FOB). Rozdíl mezi oběma oceněními zboží je v nákladech na dopravu a pojištění zboží.

Pohyb zboží přes hranice vypovídá výhradně o fyzickém pohybu zboží přes hranice ČR, bez ohledu na to, zda dochází k obchodu mezi českými a zahraničními subjekty. Toto pojetí je v souladu s požadavky poskytování dat o pohybu zboží pro potřeby Eurostatu. Vzhledem k tomu, že jsou údaje o vývozu a dovozu v tomto pojetí založeny na fyzickém přesunu zboží z a na území ČR, jsou údaje mezinárodně srovnatelné.

Statistika pohybu zboží přes hranice je založena na dvou systémech, a to na sběru dat systémem Intrastat, který sleduje pohyb zboží uvnitř Evropské unie, a na využití některých údajů z Jednotných správních dokumentů pro Extrastat, který zaznamenává vývoz a dovoz zboží s nečlenskými státy EU. Součástí zpracování dat za Intrastat jsou i matematicko-statistické dopočty, kterými se kompenzuje ztráta informací v důsledku non-response a zavedení statistických prahů.

Údaje za jednotlivé měsíce roku 2018 jsou definitivní. Údaje za jednotlivé měsíce roku 2019 a 2020 jsou předběžné.

Všechny publikované údaje jsou zpracovávány ze základních jednotek a následně zaokrouhlovány, čímž mohou vznikat rozdíly.

EU27_2020 (Evropská unie) - 27 členských států:

Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko. Spojené království opustilo Evropskou unii 31. ledna 2020.

Eurozóna19:

Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko.

Upozornění na změny:

Počínaje zveřejněním dat za únor 2020 (6. 4. 2020) se změnil **způsob zpřesňování dat** zahraničního obchodu se zbožím i pohybu zboží přes hranice. Při publikování dat referenčního období se zpřesní šest předcházejících měsíců. Všechny měsíce s předběžnými daty budou zpřesňovány vždy se zveřejněním údajů za leden, březen a červenec. Definitivní data budou publikována vždy v září následujícího roku.